**LIGJ**
**Nr.9838, datë 10.12.2007**

**PËR ADERIMIN E REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË NË PROTOKOLLIN KUNDËR PRODHIMIT TË PALIGJSHËM DHE TRAFIKIMIT TË ARMËVE TË ZJARRIT, PJESËVE TË TYRE, KOMPONENTËVE DHE MUNICIONEVE, QË PLOTËSON KONVENTËN E KOMBEVE TË BASHKUARA KUNDËR KRIMIT TË ORGANIZUAR NDËRKOMBËTAR**

Në mbështetje të neneve 78, 83 pika 1 dhe 121 të Kushtetutës, me propozimin e Këshillit të Ministrave,

KUVENDI
I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

VENDOSI:

Neni 1

Republika e Shqipërisë aderon në Protokollin kundër prodhimit të paligjshëm dhe trafikimit të armëve të zjarrit, pjesëve të tyre, komponentëve dhe municioneve, që plotëson Konventën e Kombeve të Bashkuara kundër krimit të organizuar ndërkombëtar.

Neni 2

Ky ligj hyn në fuqi 15 ditë pas botimit në Fletoren Zyrtare.

**Shpallur me dekretin nr.5560, datë 27.12.2007 të Presidentit të Republikës së Shqipërisë, Bamir Topi**

Kombet e Bashkuara A/RES/55/255
Stema Asambleja e Përgjithshme 8 qershor 2001
Sesioni i pesëdhjetë e pestë
Pika 105 e rendit të ditës

REZOLUTË E MIRATUAR NGA ASAMBLEJA E PËRGJITHSHME
[PA REFERENCËN E NJË KOMITETI KRYESOR (A/55/383/SHTESA 2)]
55/255. PROTOKOLL KUNDËR PRODHIMIT TË PALIGJSHËM DHE TRAFIKIMIT TË ARMËVE TË ZJARRIT, PJESËVE TË TYRE, KOMPONENTËVE DHE MUNICIONEVE, QË PLOTËSON KONVENTËN E KOMBEVE TË BASHKUARA KUNDËR KRIMIT TË ORGANIZUAR NDËRKOMBËTAR

Asambleja e Përgjithshme,

*duke sjellë në kujtesë* rezolutën e saj 53/111 të 9 dhjetorit 1998, në të cilën ajo vendosi të krijonte një komitet të posaçëm të hapur ndërqeveritar për këtë rast, me qëllim hartimin e një konvente ndërkombëtare gjithëpërfshirëse kundër krimit të organizuar ndërkombëtar dhe diskutimin e zhvillimit, në mënyrën e duhur, të instrumenteve ndërkombëtare për trajtimin e trafikimit të grave/femrave dhe fëmijëve, luftimin e prodhimit të paligjshëm dhe trafikimin e armëve të zjarrit, pjesëve të tyre, komponentëve dhe municioneve dhe trafikimit dhe transportimit ilegal të emigrantëve, përfshirë edhe nga deti;

*duke sjellë në kujtesë, gjithashtu,* rezolutën e saj 54/126 të 17 dhjetorit 1999, në të cilën ajo i kërkoi Komisionit të Posaçëm, për atë rast, mbi hartimin e një konvente kundër krimit të organizuar ndërkombëtar, që të vazhdonte punën e nisur në përputhje me rezolutat 53/111 dhe 53/114 të 9 dhjetorit 1998 dhe të intensifikonte punën e nisur, në mënyrë që ta plotësonte atë në vitin 2000;

*duke sjellë në kujtesë* më tej rezolutën e saj 55/25 të 15 nëntorit 2000, me anë të së cilës ajo miratonte Konventën e Kombeve të Bashkuara kundër Krimit të Organizuar Ndërkombëtar, protokollin për ta parandaluar, shtypur dhe ndëshkuar trafikimin e personave, veçanërisht të grave dhe fëmijëve, që plotëson Konventën e Kombeve të Bashkuara kundër Krimit të Organizuar Ndërkombëtar dhe protokollin kundër kontrabandimit të emigrantëve nga toka, deti dhe ajri, që plotëson Konventën e Kombeve të Bashkuara kundër Krimit të Organizuar Ndërkombëtar;

*duke ripohuar* të drejtën e brendshme të vetëmbrojtjes individuale ose kolektive të njohur nga neni 51 i Kartës së Kombeve të Bashkuara, i cili lë të kuptohet se shtetet gëzojnë, gjithashtu të drejtën të përfitojnë armë me të cilat të vetëmbrohen, si dhe të drejtën e vetëvendosjes të të gjithë popujve, në veçanti popujt nën sundimin kolonial ose forma të tjera dominimi të papajtueshme ose nën okupacionin e huaj dhe rëndësinë e kuptimit real të kësaj të drejte:

1. *analizon* raportin e Komisionit të Posaçëm, për këtë rast, mbi hartimin e një konvente kundër krimit të organizuar ndërkombëtar në sesionin e tij të dymbëdhjetë[1] dhe lavdëron Komisionin në fjalë për punën e kryer;

2. *miraton* protokollin kundër prodhimit të paligjshëm dhe trafikimit të armëve të zjarrit, pjesëve të tyre, komponentëve dhe municioneve, që plotëson Konventën e Kombeve të Bashkuara kundër Krimit të Organizuar Ndërkombëtar të aneksuar rezolutës aktuale dhe e hap atë për nënshkrim në Selinë e Kombeve të Bashkuara në Nju York;

3. *nxit* të gjitha shtetet dhe organizatat rajonale ekonomike të nënshkruajnë dhe ratifikojnë Konventën e Kombeve të Bashkuara kundër Krimit të Organizuar Ndërkombëtar dhe protokollet përkatëse, sa më shpejt që të jetë e mundur, me qëllim sigurimin e një hyrjeje në fuqi të shpejtë të Konventës dhe protokolleve përkatëse.

Mbledhja plenare e 101-të
31 maj 2001

SHTOJCË

# PROTOKOLLI KUNDËR PRODHIMIT TË PALIGJSHËM DHE TRAFIKIMIT TË ARMËVE TË ZJARRIT, PJESËVE TË TYRE, KOMPONENTËVE DHE MUNICIONEVE, QË PLOTËSON KONVENTËN E KOMBEVE TË BASHKUARA KUNDËR KRIMIT TË ORGANIZUAR NDËRKOMBËTAR

## HYRJE

Shtetet palë të këtij protokolli,

*të vetëdijshme* mbi nevojën urgjente për të parandaluar, luftuar dhe çrrënjosur prodhimin e paligjshëm dhe trafikimin e armëve të zjarrit, pjesëve të tyre, komponentëve dhe municioneve, për shkak të efekteve të dëmshme të aktiviteteve në fjalë ndaj sigurisë së çdo shteti, rajoni dhe shoqërisë në tërësi, duke rrezikuar mirëqenien e njerëzve, zhvillimin e tyre social dhe ekonomik dhe të drejtën e tyre për të jetuar në paqe;

*të bindura*, për pasojë, mbi domosdoshmërinë e të gjitha shteteve për të ndërmarrë të gjitha masat e duhura për arritjen e këtij qëllimi, përfshirë bashkëpunimin ndërkombëtar dhe masa të tjera në nivele rajonale dhe globale;

*duke sjellë* në kujtesë rezolutën e Asamblesë së Përgjithshme 53/111 të 9 dhjetorit 1998, në të cilën Asambleja vendosi të krijonte një Komision të Posaçëm të hapur ndërqeveritar, për këtë rast, me qëllim hartimin e një konvente gjithëpërfshirëse ndërkombëtare kundër krimit të organizuar ndërkombëtar dhe diskutimin e zhvillimit, ndër të tjera, të një instrumenti ndërkombëtar për të luftuar prodhimin e paligjshëm dhe trafikimin e armëve të zjarrit, pjesëve të tyre, komponentëve dhe municioneve;

*duke pasur parasysh* parimin e të drejtave të barabarta dhe të vetëvendosjes, siç theksohet në Kartën e Kombeve të Bashkuara dhe Deklaratën mbi Parimet e Ligjit Ndërkombëtar në lidhje me marrëdhëniet miqësore dhe bashkëpunimin ndërmjet shteteve në përputhje me Kartën e Kombeve të Bashkuara[2];

*të bindura* mbi plotësimin e Konventës së Kombeve të Bashkuara kundër Krimit të Organizuar Ndërkombëtar me një instrument ndërkombëtar kundër prodhimit të paligjshëm dhe trafikimit të armëve të zjarrit, pjesëve të tyre, komponentëve dhe municioneve,

kanë rënë dakord si më poshtë:

---

[1] A/55/383/Add. 2.

[2] Rezoluta 2625 (XXV), shtojca.

## I. DISPOZITA TË PËRGJITHSHME

### Neni 1
### Raporti me Konventën e Kombeve të Bashkuara kundër Krimit të Organizuar Ndërkombëtar

1. Ky protokoll plotëson Konventën e Kombeve të Bashkuara kundër Krimit të Organizuar Ndërkombëtar. Ai interpretohet së bashku me Konventën.

2. Dispozitat e Konventës zbatohen *mutandis mutandis* në këtë protokoll, me përjashtim të rasteve kur parashikohet ndryshe në këtë dokument.

3. Shkeljet e shkaktuara, sipas nenit 5 të këtij protokolli, konsiderohen shkelje të Konventës.

### Neni 2
### Qëllimi

Qëllimi i këtij protokolli është të nxisë, lehtësojë dhe forcojë bashkëpunimin ndërmjet shteteve anëtare, me qëllim parandalimin, luftimin dhe çrrënjosjen e prodhimit të paligjshëm dhe trafikimit të armëve të zjarrit, pjesëve të tyre, komponentëve dhe municioneve.

### Neni 3
### Përdorimi i termave

Për qëllim të këtij protokolli:

a) "Armë zjarri" nënkupton çdo armë të transportueshme me tytë që realizon, është e projektuar për të realizuar ose mund të modifikohet lehtësisht për të realizuar të shtëna, plumba ose predha me anë të një lënde plasëse, përjashtuar armët e zjarrit antike ose riprodhimet e tyre. Armët antike dhe replikat e tyre përcaktohen sipas ligjit të vendit. Megjithatë, në asnjë rast, armët e zjarrit nuk përfshijnë armë të prodhuara pas vitit 1899.

b) "Pjesë dhe komponentë" nënkupton çdo element ose element zëvendësues të projektuar specifikisht për një armë zjarri dhe vital për operimin e saj, përfshirë tytën, kuadër apo marrës, apo shënues, rrëshqitës apo cilindër, shul apo siguresë dhe çdo pajisje të projektuar ose modifikuar për të zvogëluar zhurmën e shkaktuar nga zbrazja e armës së zjarrit.

c) "Municione" nënkupton ciklin e plotë ose komponentët e tij përfshirë gëzhoja, kapsolla, barut shtytës, plumba ose predha që përdoren në një armë zjarri, me kusht që komponentët në fjalë t'i nënshtrohen autorizimit në shtetin përkatës palë.

d) "Prodhim i paligjshëm" nënkupton prodhimin ose montimin e armëve të zjarrit, pjesëve të tyre dhe komponentëve ose municioneve:

i) të pjesëve dhe komponentëve të trafikuara në mënyrë të paligjshme;

ii) pa licencë ose autorizim nga një autoritet kompetent i shtetit palë, ku realizohet prodhimi ose montimi; ose

iii) pa etiketuar armët e zjarrit në momentin e prodhimit, sipas nenit 8 të këtij protokolli;

Licencimi ose autorizimi i prodhimit të pjesëve dhe komponentëve realizohet sipas ligjit kombëtar.

e) "Trafikim i paligjshëm" nënkupton importin, eksportin, përvetësimin, shitjen, shpërndarjen, lëvizjen ose zhvendosjen e armëve të zjarrit, pjesëve të tyre dhe komponentëve dhe municioneve nga ose përmes territorit të një shteti palë drejt një shteti tjetër anëtar, nëse një nga shtetet anëtare në fjalë nuk e autorizon një veprim të tillë sipas kushteve të këtij protokolli ose, nëse armët e zjarrit nuk etiketohen sipas nenit 8 të këtij protokolli.

f) "Ndjekje" nënkupton gjurmimin sistematik të armëve të zjarrit dhe, kur është e mundur, të pjesëve, komponentëve dhe municioneve të tyre nga prodhuesi, blerësit, me qëllim asistimin e autoriteteve kompetente të shteteve palë/anëtare në zbulimin, investigimin dhe analizimin e prodhimit dhe trafikimit të paligjshëm.

### Neni 4
### Objekti i zbatimit

1. Ky protokoll zbatohet, me përjashtim të rasteve kur theksohet ndryshe në këtë dokument, për parandalimin e prodhimit dhe trafikimit të paligjshëm të armëve të zjarrit, pjesëve, komponentëve dhe municioneve të tyre, për investigimin dhe ndjekjen penale të shkeljeve të shkaktuara sipas nenit 5 të këtij protokolli, kur shkeljet në fjalë kanë natyrë ndërkombëtare dhe përfshijnë një grup kriminal të organizuar.

2. Ky protokoll nuk zbatohet për operacione shtet me shtet ose për transfertat shtetërore, në rastet kur zbatimi i protokollit do të cenonte të drejtën e shtetit palë/anëtar për të ndërmarrë veprime në interes të sigurisë kombëtare, në përputhje me Kartën e Kombeve të Bashkuara.

Neni 5
**Ndjekja penale**

1. Çdo shtet anëtar/palë, miraton ligje dhe masa të tjera sipas nevojës për të trajtuar si vepër penale veprimet e mëposhtme, kur realizohen me dashje:

a) prodhim i paligjshëm i armëve të zjarrit, pjesëve, komponentëve dhe municioneve të tyre;

b) trafikim i paligjshëm i armëve të zjarrit, pjesëve, komponentëve dhe municioneve të tyre;

c) falsifikim ose fshirje, zhvendosje ose ndryshim i paligjshëm i shenjave mbi armët e zjarrit, kërkesë kjo e nenit 8 të këtij protokolli.

2. Çdo shtet anëtar/palë, miraton gjithashtu ligje dhe masa të tjera sipas nevojës për të trajtuar si vepër penale veprimet e mëposhtme:

a) në varësi të koncepteve bazë të sistemit ligjor të tij, tentativa për të kryer ose marrë si bashkëpunëtor në një shkelje të shkaktuar sipas paragrafit 1 të këtij neni; dhe

b) organizimi, drejtimi, asistenca, mbështetja, lehtësimi ose këshillimi i realizimit të një shkeljeje sipas paragrafit 1 të këtij neni.

Neni 6
**Konfiskimi, sekuestrimi dhe shkatërrimi**

1. Pa cenuar nenin 12 të Konventës, shtetet anëtare/palë miratojnë, në shkallën më të lartë të mundshme, brenda sistemeve të brendshme ligjore, masa të tilla sipas nevojave për të bërë të mundur konfiskimin e armëve të zjarrit, pjesëve, komponentëve dhe municioneve të tyre, të cilat janë prodhuar dhe trafikuar në mënyrë të paligjshme.

2. Shtetet anëtare/palë miratojnë, brenda sistemeve të brendshme ligjore, masa të tilla sipas nevojave për të parandaluar armët e zjarrit, pjesët, komponentët dhe municionet e tyre, të prodhuara dhe trafikuara në mënyrë të paligjshme nga rënia në duart e personave të paautorizuar, duke i kapur dhe shkatërruar armë të tilla zjarri, pjesët, komponentët dhe municionet e tyre, me përjashtim të rasteve kur një zgjidhje tjetër është autorizuar zyrtarisht, me kusht që armët e zjarrit të etiketohen dhe metodat e shkatërrimit të armëve të zjarrit dhe municioneve të regjistrohen.

II. PARANDALIMI

Neni 7
**Regjistrimi**

Çdo Shtet anëtar/palë siguron mirëmbajtjen, për jo më pak se dhjetë vjet, të informacionit që ka të bëjë me armët e zjarrit dhe, kur të jetë e mundur, të informacionit mbi pjesët, komponentët dhe municionet e tyre, i cili është i nevojshëm për të zbuluar dhe identifikuar armët e zjarrit dhe, kur të jetë mundur, për të zbuluar pjesët, komponentët dhe municionet e tyre të cilat janë prodhuar dhe trafikuar në mënyrë të paligjshme dhe të parandalojë e zbulojë aktivitete të tilla. Një informacion i tillë përfshin:

a) shenjat e duhura, kërkesë e nenit 8 të këtij protokolli;

b) në rastet kur përfshihen operacione/transaksione ndërkombëtare të armëve të zjarrit, pjesëve, komponentëve dhe municioneve të tyre, datat e lëshimit dhe skadencës, vendi nga janë importuar, vendet transite dhe, kur të jetë e mundur, marrësi përfundimtar dhe përshkrimi e sasia e artikujve.

Neni 8
**Etiketimi i armëve të zjarrit**

1. Me qëllim identifikimin dhe zbulimin e çdo arme zjarri, shtetet anëtare/palë:

a) në periudhën e prodhimit të çdo armë zjarri ose kërkojnë etiketim unikal duke siguruar emrin e prodhuesit, shtetin dhe vendin e prodhimit dhe numrin e serisë, ose i përmbahen ndonjë etiketimi alternativ unikal, të lehtë në përdorim, me simbole të thjeshta gjeometrike kombinuar me një kod numerik dhe/ose alfanumerik, duke lejuar identifikim të lehtë nga ana e të gjitha shteteve të vendit të prodhimit;

b) kërkon etiketim të thjeshtë e të përshtatshëm për çdo armë zjarri të importuar, duke lejuar

identifikimin e vendit të importit dhe, ku të jetë e mundur, vitin e importit duke i dhënë mundësi autoriteteve kompetente të vendit në fjalë të zbulojnë armën e zjarrit dhe një etiketim unikal në rast se arma e zjarrit nuk mbart një etiketim të tillë. Kërkesat e këtij nënparagrafi nuk nevojiten të zbatohen për importe të përkohshme të armëve të zjarrit për qëllime të ligjshme të verifikueshme;

c) të sigurojë, në momentin e transferimit të një arme zjarri nga rezervat qeveritare drejt përdorimit të përhershëm civil, etiketimin e duhur unikal për të lejuar identifikimin nga të gjitha shtetet e vendit transferues.

2. Shtetet anëtare/palë inkurajojnë industrinë e prodhimit të armëve të zjarrit të ndërmarrin masa kundër heqjes ose ndryshimit të etiketimit.

Neni 9

**Çaktivizimi i armëve të zjarrit**

Një shtet anëtar/palë që nuk njeh një armë të çaktivizuar si armë zjarri, sipas ligjit të brendshëm, merr masat e nevojshme, përfshirë përcaktimin e shkeljeve specifike, nëse është e përshtatshme, për të parandaluar riaktivizimin e paligjshëm të armëve të zjarrit të çaktivizuara në pajtim me parimet e përgjithshme të çaktivizimit:

a) të gjitha pjesët e një arme zjarri të çaktivizuar shndërrohen në mënyrë të përhershme të paoperueshme dhe të paafta për t'u zhvendosur, lëvizur apo modifikuar, në mënyrë që të lejojë riaktivizimin e armës së zjarrit në çdo mënyrë të mundshme;

b) duhet të bëhen përgatitje që masat çaktivizuese të verifikohen, kur është e përshtatshme, nga një autoritet kompetent për të siguruar që modifikimet e realizuara kundrejt një arme zjarri e kanë shndërruar atë në mënyrë të përhershme të paoperueshme;

c) verifikimi nga një autoritet kompetent duhet të përfshijë një vërtetim ose regjistrim, ku provohet çaktivizimi i një arme zjarri ose të përfshijë një shenjë krejtësisht të dukshme, me qëllim të njëjtë, stampuar mbi armën.

Neni 10

**Kërkesa të përgjithshme për eksportin, importin dhe licencimin transit ose sistemet e autorizimit**

1. Secili Shtet Anëtar/Palë përcakton ose ruan një sistem efikas të licencimit ose autorizimit të eksportit dhe importit, si dhe ndërmerr masa për transitin ndërkombëtar për kalimin transit të armëve të zjarrit, pjesëve, komponentëve dhe municioneve të tyre.

2. Para lëshimit të licencave ose autorizimeve të eksportit për transportimin e armëve të zjarrit, pjesëve, komponentëve dhe municioneve të tyre, secili shtet/palë/anëtar verifikon:

a) që shtetet importuese kanë lëshuar licenca ose autorizime importi; dhe

b) që, pa cenuar marrëveshjet bilaterale ose multilaterale, ose marrëveshjet në favor të shteteve të mbyllura pa dalje në det, shtetet transit, minimalisht të kenë njoftuar me shkrim para dërgimit se nuk kanë kundërshtime ndaj transitit.

3. Licencimi ose autorizimi për eksport dhe import së bashku me dokumentacionin shoqërues përmban informacion, i cili të paktën përfshin vendin dhe datën e lëshimit, datën e skadencës, shtetin nga eksportohet, shtetin ku importohet, marrësin përfundimtar, një përshkrim dhe sasinë e armëve të zjarrit, pjesëve, komponentëve dhe municioneve të tyre dhe, kur bëhet fjalë për transit, vendet e transitit. Informacioni që përmban licenca e importit i transmetohet që më parë shteteve transite.

4. Shteti anëtar/palë, mbi bazën e kërkesës, informon shtetin marrës mbi ngarkesën e nisur të armëve të zjarrit, pjesëve, komponentëve dhe municioneve të tyre.

5. Secili shtet anëtar/palë, brenda mjeteve në dispozicion, ndërmerr masa të tilla sipas nevojës për të siguruar që procedurat e licencimit apo autorizimit janë të sigurta dhe që vlefshmëria e dokumentacionit të licencimit apo autorizimit mund të verifikohet ose provohet.

6. Shtetet anëtarë/palë miratojnë procedura të thjeshtuara për importin dhe eksportin transit dhe kalimin transit të armëve të zjarrit, pjesëve, komponentëve dhe municioneve të tyre, për qëllime të ligjshme të verifikueshme siç është gjuetia, sporti i qitjes, vlerësimi, ekspozimi ose riparimet.

Neni 11

**Siguria dhe masat parandaluese**

Në përpjekje për të zbuluar, parandaluar dhe eliminuar vjedhjen, humbjen ose modifikimin, si dhe prodhimin dhe trafikimin e armëve të zjarrit, pjesëve, komponentëve dhe municioneve të tyre, secili shtet anëtarë/palë ndërmerr masat e duhura:

a) për të kërkuar sigurinë e armëve të zjarrit, pjesëve, komponentëve dhe municioneve të tyre gjatë periudhës së prodhimit, importimit, eksportimit dhe kalimit transit përgjatë territorit të tij; dhe

b) për të rritur efikasitetin e kontrolleve të importit, eksportit dhe kalimit transit përfshirë, ku të jetë e përshtatshme, kontrollet e kufijve dhe efikasitetin e policisë dhe bashkëpunimit të doganave ndërkufitare.

Neni 12
**Informimi**

1. Pa cenuar nenet 27 dhe 28 të Konventës, shtetet anëtare/palë shkëmbejnë ndërmjet tyre, në pajtim me sistemet e tyre respektive ligjore dhe administrative të brendshme, informacion përkatës specifik mbi çështje të tilla si prodhuesit e autorizuar, tregtarët, importuesit, eksportuesit dhe, ku të jetë e mundur, transportuesit e armëve të zjarrit, pjesëve, komponentëve dhe municioneve të tyre.

2. Pa cenuar nenet 27 dhe 28 të Konventës, shtetet anëtare/palë shkëmbejnë ndërmjet tyre, konform sistemeve të tyre respektive ligjore dhe administrative të brendshme, informacionin përkatës për çështje, si:

a) grupet kriminale të organizuara që njihen si pjesëmarrëse ose dyshohen në prodhimin dhe trafikimin e paligjshëm të armëve të zjarrit, pjesëve, komponentëve dhe municioneve të tyre;

b) metodat e fshehjes që përdoren në prodhimin ose trafikimin e paligjshëm të armëve të zjarrit, pjesëve, komponentëve dhe municioneve të tyre dhe mënyrat e zbulimit të tyre;

c) metodat dhe mjetet, pikat e nisjes dhe destinacionin dhe rrugët që përdoren zakonisht nga grupet e organizuara kriminale, të përfshira në trafikimin e paligjshëm të armëve të zjarrit, pjesëve, komponentëve dhe municioneve të tyre; dhe

d) përvojat legjislative, praktikat dhe masat për të parandaluar, luftuar dhe çrrënjosur prodhimin ose trafikimin e paligjshëm të armëve të zjarrit, pjesëve, komponentëve dhe municioneve të tyre.

3. Shtetet anëtare/palë sigurojnë, për/ose ndajnë me njëra-tjetrën, si të jetë e arsyeshme, informacionin përkatës shkencor dhe teknologjik të nevojshëm për autoritetet e vendosjes së ligjit, me qëllim rritjen e aftësive të njëra-tjetrës për të parandaluar, zbuluar dhe investiguar prodhimin dhe trafikimin e paligjshëm të armëve të zjarrit, pjesëve, komponentëve dhe municioneve të tyre dhe ndjekjen penale të personave të përfshirë në aktivitetet e paligjshme.

4. Shtetet anëtare/palë bashkëpunojnë në zbulimin e armëve të zjarrit, pjesëve, komponentëve dhe municioneve të tyre, të cilat mund të jenë trafikuar ose prodhuar në mënyrë të paligjshme. Një bashkëpunim i tillë përfshin sigurimin e përgjigjeve të shpejta kundrejt kërkesave për ndihmë në zbulimin e armëve të zjarrit, pjesëve, komponentëve dhe municioneve të tyre.

5. Në varësi të koncepteve bazë të sistemit të tij ligjor ose të ndonjë marrëveshjeje ndërkombëtare, secili shtet anëtar/palë garanton konfidencialitetin dhe pajtohet me çdo kufizim mbi përdorimin e informacionit që ai merr nga një shtet anëtar/palë, sipas këtij neni, përfshirë informacionin mbi pronësinë e transaksioneve tregtare, në rast se i kërkohet ta bëjë një gjë të tillë, nga shteti anëtar/palë, i cili siguron informacionin. Në rast se një konfidencialitet i tillë nuk mund të ruhet, shteti anëtar/palë, i cili siguroi informacionin, njoftohet para nxjerrjes së informacionit.

Neni 13
**Bashkëpunimi**

1. Shtetet Anëtare/Palë bashkëpunojnë në nivele bilaterale, rajonale dhe ndërkombëtare për të parandaluar, luftuar dhe çrrënjosur prodhimin dhe trafikimin e paligjshëm të armëve të zjarrit, pjesëve, komponentëve dhe municioneve të tyre.

2. Pa cenuar nenin 18, paragrafin 13 të Konventës, secili shteti anëtar/palë identifikon një organizëm kombëtar ose një person të vetëm kontakti për të vepruar si koordinues ndërmjet atij/shteti dhe shteteve anëtare/palë për çështje që kanë të bëjnë me këtë protokoll.

3. Shtetet anëtare/palë kërkojnë mbështetjen dhe bashkëpunimin e prodhuesve, tregtarëve, importuesve, eksportuesve, agjentëve dhe transportuesve tregtarë të armëve të zjarrit, pjesëve, komponentëve dhe municioneve të tyre, për të parandaluar dhe zbuluar aktivitetet e paligjshme, të përmendura në paragrafin 1 të këtij neni.

Neni 14
**Asistenca teknike dhe kualifikimet**

Shtetet Anëtare/Palë bashkëpunojnë me njëra-tjetrën dhe me organizatat përkatëse ndërkombëtare, sipas kushteve, në mënyrë që të marrin, në bazë të kërkesës, asistencën e nevojshme teknike dhe kualifikuese për të rritur aftësitë e tyre për të parandaluar, luftuar dhe çrrënjosur prodhimin dhe trafikimin e paligjshëm të armëve të zjarrit, pjesëve, komponentëve dhe municioneve të tyre, përfshirë asistencën teknike, financiare dhe materiale për çështjet e identifikuara në nenet 29 dhe 30 të Konventës.

Neni 15
**Komisionerët dhe ndërmjetësia**

1. Me qëllim parandalimin dhe luftimin e prodhimit dhe trafikimit të paligjshëm të armëve të zjarrit, pjesëve, komponentëve dhe municioneve të tyre, shtetet anëtare/palë të cilat nuk kanë vepruar ende, marrin në konsideratë krijimin e një sistemi për harmonizimin e aktiviteteve të personave që janë të përfshirë në ndërmjetësi. Një sistem i tillë mund të përfshijë një ose më shumë masa si:

a) kërkesa për regjistrimin e komisionerëve/agjentëve që operojnë brenda territorit të tyre;

b) kërkesa për licencim dhe autorizim të ndërmjetësisë; ose

c) kërkesa për nxjerrje nga ana e licencave dhe autorizimeve të importit dhe eksportit ose nga dokumentacioni i bashkëngjitur i emrave dhe vendndodhjeve të komisionerëve/agjentëve të përfshirë në transaksion.

2. Shtetet anëtare/palë të cilat kanë vendosur një sistem autorizimi lidhur me ndërmjetësinë, siç është parashikuar në paragrafin 1 të këtij neni, nxiten të përfshijnë informacion mbi komisionerët/agjentët dhe ndërmjetësinë në shkëmbimet e tyre të informacionit sipas nenit 12 të këtij protokolli dhe të ruajnë regjistrimet lidhur me komisionerët/agjentët dhe ndërmjetësinë sipas nenit 7 të këtij protokolli.

III. DISPOZITA PËRFUNDIMTARE

Neni 16
**Zgjidhja e mosmarrëveshjeve**

1. Shtetet anëtare/palë mundohen t'i zgjidhin mosmarrëveshjet lidhur me interpretimin ose zbatimin e këtij protokolli me bisedim/negociata.

2. Çdo mosmarrëveshje ndërmjet dy ose më shumë shteteve anëtare/palë lidhur me interpretimin ose zbatimin e këtij protokolli, e cila nuk mund të zgjidhet me negociata brenda një periudhe kohe të arsyeshme, me kërkesë të njërit prej shteteve anëtare/palë në fjalë, depozitohet në arbitrazh. Në rast se gjashtë muaj nga data e kërkesës për arbitrazh, shtetet anëtare/palë në fjalë nuk janë në gjendje të bien dakord mbi organizimin e arbitrazhit, atëherë secili nga shtetet anëtare/palë mund t'ia dërgojë mosmarrëveshjen Gjykatës Ndërkombëtare të Drejtësisë me anë të një kërkese sipas statutit të Gjykatës.

3. Secili shtet anëtar/palë, në momentin e nënshkrimit, ratifikimit, pranimit ose miratimit apo hyrjes në këtë protokoll, mund të deklarojë se ai/shteti nuk e konsideron veten të lidhur/detyruar nga paragrafi 2 i këtij neni. Shtetet anëtare/palë të tjera nuk janë të lidhura/detyruara nga paragrafi 2 i këtij neni për sa i përket çdo shteti anëtar/palë që ka shprehur një rezervë të tillë.

4. Secili shtet anëtar/palë që ka shprehur një rezervë, sipas paragrafit 3 të këtij neni, në çdo kohë mund ta tërheqë rezervën në fjalë me anë të një njoftimi drejtuar Sekretarit të Përgjithshëm të Kombeve të Bashkuara.

Neni 17
**Nënshkrimi, ratifikimi, pranimi, miratimi dhe hyrja**

1. Ky protokoll është i hapur për nënshkrim nga të gjitha shtetet në Selinë e Kombeve të Bashkuara në Nju York pas ditës së tridhjetë, pasi të jetë miratuar nga Asambleja e Përgjithshme deri më 12 dhjetor 2002.

2. Ky protokoll është, gjithashtu i hapur për nënshkrim nga organizatat rajonale të integrimit ekonomik, me kusht që të paktën një shtet anëtar i organizatës në fjalë të ketë nënshkruar këtë protokoll

sipas paragrafit 1 të këtij neni.

3. Ky protokoll i nënshtrohet ratifikimit, pranimit ose miratimit. Instrumentet e ratifikimit, pranimit ose miratimit depozitohen pranë Sekretarit të Përgjithshëm të Kombeve të Bashkuara. Një organizatë rajonale e integrimit ekonomik, mund të depozitojë instrumentin e ratifikimit, pranimit ose miratimit, në rast se të paktën një nga shtetet anëtare të saj ka vepruar në mënyrë të tillë. Në instrumentin e ratifikimit, pranimit ose miratimit, organizata në fjalë deklaron shtrirjen e kompetencave të saj, përsa i përket çështjeve të rregulluara nga ky protokoll. Një organizatë e tillë, gjithashtu informon zyrën depozituese mbi çdo modifikim përkatës të shtrirjes së kompetencave të saj.

4. Ky protokoll, është gjithashtu i hapur për hyrje nga çdo shtet ose nga çdo organizatë rajonale e integrimit ekonomik nga e cila të paktën një shtet anëtar është palë e këtij protokolli. Instrumentet e hyrjes depozitohen pranë Sekretarit të Përgjithshëm të Kombeve të Bashkuara. Në momentin e hyrjes, organizata në fjalë deklaron shtrirjen e kompetencave të saj, për sa i përket çështjeve të rregulluara nga ky protokoll. Një organizatë e tillë, gjithashtu informon zyrën depozituese mbi çdo modifikim përkatës të shtrirjes së kompetencave të saj.

Neni 18

**Hyrja në fuqi**

1. Ky protokoll hyn në fuqi ditën e nëntëdhjetë pas datës së depozitimit të instrumentit të dyzetë të ratifikimit, pranimit, miratimit ose hyrjes, nëse protokolli nuk hyn në fuqi para hyrjes në fuqi të Konventës. Për qëllim të këtij paragrafi, çdo instrument i depozituar nga një organizatë rajonale e integrimit ekonomik nuk llogaritet si plotësuese e instrumenteve të depozituara nga shtetet anëtare të organizatës në fjalë.

2. Për çdo shtet ose organizatë rajonale të integrimit ekonomik që ratifikon, pranon, aprovon ose miraton këtë protokoll pas depozitimit të instrumentit të dyzetë, ky protokoll hyn në fuqi ditën e tridhjetë pas datës së depozitimit nga ana e shtetit apo organizatës në fjalë të instrumentit përkatës ose datën kur ky protokoll hyn në fuqi sipas paragrafit 1 të këtij neni, data që i takon të jetë më e vonshmja.

Neni 19

**Amendimi**

1. Pas përfundimit të afatit prej pesë vjetësh nga hyrja në fuqi e këtij protokolli, një shtet anëtar/palë në këtë protokoll mund të propozojë një amendim dhe t'ia depozitojë atë Sekretarit të Përgjithshëm të Kombeve të Bashkuara, i cili pas kësaj ia komunikon amendimin e propozuar shteteve anëtare dhe Konferencës së Palëve në Konventë, me qëllim marrjen në konsideratë të propozimit dhe marrjen e një vendimi. Shtetet anëtare në këtë protokoll të mbledhura në Konferencën e Palëve duhet të bëjnë çdo përpjekje për të arritur një konsensus në çdo ndryshim. Në rast se të gjitha përpjekjet për konsensus janë bërë dhe nuk është arritur një marrëveshje, atëherë ndryshimi, si zgjidhje e fundit, kërkon për t'u miratuar një shumicë votash prej 2/3 të shteteve anëtare në këtë protokoll që janë të pranishme, të mbledhura në Konferencën e Palëve.

2. Organizatat rajonale të integrimit ekonomik, për çështje brenda kompetencave të tyre, ushtrojnë të drejtën për të votuar sipas këtij neni me një numër votash të barabartë me numrin e shteteve anëtare të tyre që janë palë e këtij protokolli. Organizata të tilla nuk ushtrojnë të drejtën e tyre për votim, në rast se shtetet anëtare ushtrojnë të drejtën e tyre për votim dhe anasjellas.

3. Një amendim i miratuar sipas paragrafit 1 të këtij neni i nënshtrohet ratifikimit, pranimit ose miratimit nga Shtetet Anëtare.

4. Një amendim i miratuar sipas paragrafit 1 të këtij neni hyn në fuqi, për sa i përket një shteti anëtar/palë, nëntëdhjetë ditë pas datës së depozitimit të instrumentit të ratifikimit, pranimit ose miratimit të amendimit në fjalë, pranë Sekretarit të Përgjithshëm të Kombeve të Bashkuara.

5. Kur një amendim hyn në fuqi, ai ka efekt detyrues mbi ato shtete anëtare/palë të cilat kanë shprehur dëshirën të jenë të varura prej tij. Shtetet e tjera anëtare/palë janë ende të varura nga dispozitat e këtij protokolli dhe çdo amendimi të mëparshëm të cilin e kanë ratifikuar, pranuar ose miratuar.

Neni 20

**Prishja e marrëveshjes**

1. Një shtet anëtar/palë mund ta shpallë të pavlefshëm këtë protokoll me anë të një njoftimi drejtuar Sekretarit të Përgjithshëm të Kombeve të Bashkuara. Prishje të tilla hyjnë në fuqi një vit nga data e depozitimit të njoftimit pranë Sekretarit të Përgjithshëm.

2. Një organizatë rajonale e integrimit ekonomik pushon së qenuri palë e këtij protokolli, kur shtetet anëtare të saj e kanë prishur marrëveshjen.

Neni 21

**Kancelari/depozitari dhe gjuhët**

1. Sekretari i Përgjithshëm i Kombeve të Bashkuara është zgjedhur kancelari/depozitari i këtij protokolli.

2. Origjinali i këtij protokolli, versionet në gjuhët arabisht, kinezisht, anglisht, frëngjisht, rusisht dhe spanjisht, të cilat janë njëlloj autentike, depozitohet pranë Sekretarit të Përgjithshëm të Kombeve të Bashkuara.

Në dëshmi sa më sipër, të nënshkruarit e plotfuqishëm, duke qenë të autorizuar sipas rregullave nga qeveritë respektive, kanë nënshkruar këtë protokoll.